

Дидактическа задача: Прочетете текста и напишете подробен преразказ от името на бай Марко.

Из „Гост”¹
(I глава от романа „Под игото”)
Иван Вазов

[...]

Марко не довърши думата си. Изрухтя нещо в тъмното дъно на двора; керемиди паднаха с трясък от стряхата на зида. Кокошките и пилците изкукудечиха уплашени и се разхвърчаха насам с настръхнал перушиняк. Слугинята, която събираше там прострените ризи, изпищя и завика: "Хайдути! Хайдути!"

В двора настана страшна смутня. Жените се изпокриха из стаите, децата се не чуха, не видяха, а Марко, който беше храбър, прав, след като надникна в тъмното място, отдето дойде шумът, изчезна в една врата. Подир малко излезе из друга, при обора. Той държеше два пищова.

[...]

Действително, чужди човек имаше там в сянката, между кокошарника и обора, но тъмнината беше тъй гъста, че нищо не личеше там. Тя ставаше още по-непроницаема за Марка, по причина на бързото му преминуване от светлината на фенера в мрака на нощта.

Марко влезе на пръсти в обора, като погали коня по задницата, да се не плаши, и погледна през дървените пречки на прозорчето. Било, че окоето му привикна на мрака, било, че тъй му се стори, той видя в ъгъла, до самото прозорче, нещо изправено като човек и свършено неподвижно.

Марко насочи пищова. [...]

– Бай Марко – прошушна един глас.

– Кой е тука? – попита Марко по български.

– Бай Марко, не се бойте, ваш човек съм! – И неизвестният се изпречи на прозорчето. Марко ясно видя сянката на непознатия.

– Кой си ти? – попита сепнато и недоверчиво Марко, като отдръпна пищова си.

– Иван, на дяда Манола Краличът син, от Видин.

– Не те познавам тука... що чиниш тука?

– Ще ти разкажа, бай Марко – отговори гостът, като си снишаваше гласа.

– Аз не мога да те видя... отдека идеш?

– Ще ви разкажа, бай Марко... отдалеч.

– Откъде отдалеч?

– От много далеч, бай Марко – пошушна ниско гостът.

– Откъде?

– От Диарбекир.

Тая дума като един проблеск огря паметта на Марка. Той си спомни, че дядо Манол има син в Диарбекир, на заточение. Дядо Манол му беше стар приятел [...].

Тогава излезе из обора, приближи се в мрака до нощния гостенин, хвана го за ръка и го въведе през обора в сламеника

– Иванчо, ти ли си бе? Аз те помня момченце... Ти ще ношуваш тука, утре ще видим – каза му Марко тихо.

– Благодаря ви, бай Марко... освен вас друго не познавах тука. – прошушна Краличът.

– Дума ли иска? Баща ти от мене няма по-добър приятел. Ти си у дома си. Видя ли те някой?

– Не. Мисля, когато влязох, никого нямаше на улицата.

– Влезе? Та тъй влазя ли се бе, синко? През покрива, на юруш! Не вреди, дядовия Манолев син ми е добър гостенин всякога, най-вече когато ми иде от толкова далеко място. Гладен ли си, Иванчо?

– Благодаря, бай Марко, не съм гладен.

– Не, ти трябва да хапнеш. Аз ще ида да умиря домашните, па пак ще дойда, да си побъбрим. и да я нагласим. Хай, бог да те поживи, какво щях да направя – казваше Марко, като свалише полека чакмака на пищова си.

– Прощавай, бай Марко, глупост страшна направих.

– Трай, доде се върна. – И Марко излезе и затвори вратата на обора.

[...]

¹ Откъсът е със съкращения.